TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. birželio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Papildomas mokestis pieno ir pieno produktų sektoriuje – Reglamentas (EEB) Nr. 3950/92 – 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa – Gamintojų įnašo į mokėtiną papildomą mokestį nustatymas – Nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymas – Nacionalinė priemonė, kuria nepanaudoti referenciniai kiekiai perskirstomi vadovaujantis objektyviais pirmumo kriterijais“

Byloje C-348/18

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2018 m. vasario 22 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. gegužės 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele – Società semplice

prieš

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

dalyvaujant

Comitato Spontaneo Produttori Latte (COSPLAT),

Società Agricola Galleana – Società semplice,

VS ir kt.,

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai A. Vajda ir A. Kumin (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele – Società semplice*, atstovaujamos advokatų M. Aldegheri ir E. Ermondi,

* Proceso kalba: italų.

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,

– Europos Komisijos, atstovaujamos X. A. Lewis, D. Bianchi ir F. Moro,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 405, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 391), iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999 (OL L 160, 1999, p. 73, toliau – Reglamentas Nr. 3950/92), 2 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele – Società semplice* ir *Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)* (Žemės ūkio mokėjimų agentūra, Italija) ginčą dėl nacionalinių pieno kvotų tarpuskaitos pieno ir pieno gaminių prekybos laikotarpiu nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 3950/92

3 Reglamento Nr. 3950/92 pirmoje, trečioje, septintoje ir dvyliktoje konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„kadangi 1984 m. kovo 31 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 856/84, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 804/68 dėl bendro pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo [(OL L 90, 1984, p. 10)], nuo 1984 m. balandžio 2 d. minėtame sektoriuje buvo nustatyta papildomo apmokestinimo schema; kadangi devynerių metų laikotarpiui, kuris pasibaigia 1993 m. kovo 31 d., nustatyta schema siekiama sumažinti pieno ir pieno produktų pasiūlos bei paklausos disbalansą ir dėl to atsiradusį struktūrinį perteklių; kadangi ši schema yra būtina ateityje pasiekti geriausią pusiausvyrą rinkoje; ir kadangi todėl reikia numatyti jos vykdymą septynis naujus dvylikos mėnesių iš eilės laikotarpius, kurie prasideda 1993 m. balandžio 1 d.;

<…>

kadangi 1984 m. patvirtintas metodas, kuriuo vadovaujantis mokestis imamas už pieno kiekį, surinktą arba tiesiogiai parduotą viršijant tam tikrą garantuojamąją ribą, turi būti toliau taikomas; kadangi minėtą viršutinę ribą sudaro kiekvienai valstybės narei fiksuotas bendras kiekis, garantuojamas pristatymams ir tiesioginiams pardavimams, kuris negali viršyti bendros individualiai paskirtų kiekių sumos; <…>

<…>

kadangi, jei viršijami valstybei narei garantuoti bendrieji kiekiai, minėtus kiekius viršiję gamintojai privalo mokėti mokestį; <…>

kadangi siekiant, kad schemos administravimas vyktų pakankamai lanksčiai, turėtų būti leidžiama visus nepanaudotus individualius tokio paties pobūdžio referencinius kiekius perskirstyti valstybės narės teritorijoje; kadangi pristatymų, kurie sudaro beveik visą parduodamų produktų kiekį, atžvilgiu reikia užtikrinti visišką mokesčio veiksmingumą visoje Bendrijoje, iš principo, valstybės narės turi teisę, atsižvelgdamos į pieno gamybos ir surinkimo įstaigų įvairovę, pasirinkti vieną iš dviejų skirtingų individualių referencinių kiekių perviršių paskirstymo metodų; kadangi, atsižvelgiant į tai, turėtų būti leista valstybėms narėms laikotarpio pabaigoje neperskirstyti nepanaudotų referencinių kiekių nei nacionaliniu lygiu, nei supirkėjų lygiu, ir panaudoti nustatytą mokestį viršijančią lėšų sumą nacionalinėms restruktūrizavimo programoms finansuoti ir (arba) grąžinti jį gamintojams, kurie priklauso tam tikroms kategorijoms arba kurių padėtis ypatinga.“

4 Reglamento Nr. 3950/92 1 straipsnyje nustatyta:

„Nuo 2000 m. balandžio 1 d. karvių pieno gamintojai septynis dvylikos mėnesių iš eilės einančius laikotarpius turi mokėti papildomą mokestį už per minėtus laikotarpius supirkėjui pristatytus arba tiesiogiai vartoti parduotus pieno ar pieno ekvivalento kiekius, kurie viršija nustatytiną kiekį.

Šis mokestis sudaro 115 % tikslinės pieno kainos.“

5 Šio reglamento 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Mokestis mokėtinas už per konkretų dvylikos mėnesių laikotarpį parduotus visus pieno ar pieno ekvivalento kiekius, viršijančius 3 straipsnyje nurodytą atitinkamą kiekį. Jis paskirstomas gamintojams, prisidėjusiems prie perviršio.

Remiantis konkrečios valstybės narės sprendimu, mokesčio dalis, kurią privalo mokėti kiekvienas gamintojas, yra nustatoma perskirsčius neišnaudotus referencinius kiekius arba jų neperskirsčius; arba supirkėjo lygiu – atsižvelgiant į viršytus kiekius, kurie dar lieka proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams, arba nacionaliniu lygiu – atsižvelgiant į kiekvieno pavienio gamintojo viršytą referencinį kiekį.

<…>

4. Tais atvejais, kai mokestis yra mokėtinas, o surinkta suma yra didesnė, valstybė narė gali perviršį panaudoti finansuoti priemonėms, nurodytoms 8 straipsnio pirmoje įtraukoje, ir (arba) jį grąžinti gamintojams, kurie atitinka objektyviais kriterijais, kurie turi būti patvirtinti, grindžiamas valstybės narės nustatytas pirmenybines kategorijas, arba kurie yra ypatingoje padėtyje, kuri susiklostė dėl kurios nors su šia schema niekaip nesusijusios nacionalinės nuostatos.“

6 Minėto reglamento 10 straipsnyje numatyta, kad šis mokestis laikomas dalimi intervencinių priemonių, skirtų žemės ūkio rinkoms reguliuoti, ir asignuojamas pieno sektoriaus išlaidoms finansuoti.

Reglamentas (EEB) Nr. 536/93

7 1993 m. kovo 9 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 536/93, nustatančio papildomo mokesčio pieno ir pieno produktų sektoriuje taikymo išsamias taisykles (OL L 57, 1993, p. 12), šeštoje konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„kadangi pagal Reglamento [Nr. 3950/92] 2 straipsnio 4 dalį Komisija atsako už tai, kad būtų patvirtinti kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kurioms pirmenybinėms gamintojų kategorijoms mokestis gali būti grąžintas, jei valstybė narė nusprendė savo teritorijoje neperskirstyti visų nepanaudotų kiekių; tik tuo atveju, kai šie kriterijai negali būti visapusiškai taikomi tam tikroje valstybėje narėje, tai valstybei narei gali būti leista patvirtinti – suderinus su Komisija – kitus kriterijus.“

8 Reglamento Nr. 536/93 3 straipsnyje nustatyta:

„1. Pasibaigus kiekvienam iš šių Reglamento [Nr. 3950/92] 1 straipsnyje numatytų laikotarpių, supirkėjas kiekvienam gamintojui pateikia galutinę ataskaitą, kurioje nurodoma, kiek tai susiję su pieno referenciniu kiekiu ir jo turimu reprezentaciniu riebumu, jo atitinkamu laikotarpiu pristatyto pieno ir (arba) jo ekvivalento kiekis ir jo reprezentacinis riebumas.

<…>

3. Valstybė narė gali numatyti, kad kompetentinga valdžios institucija praneša supirkėjui apie jo mokėtiną mokesčio sumą, prieš tai – tos pačios valstybės narės sprendimu – visiškai arba iš dalies perskirsčiusi nepanaudotus referencinius kiekius arba jų neperskirsčiusi, arba tiesiogiai atitinkamiems gamintojams, arba supirkėjams, kad jie būtų perskirstyti atitinkamiems gamintojams.

<…>“

9 Reglamento Nr. 536/93 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Prireikus valstybės narės nustato Reglamento [Nr. 3950/92] 2 straipsnio 4 dalyje minimas pirmenybines gamintojų kategorijas, remdamasi šiais pirmumo tvarka išdėstytais kriterijais:

a) valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos oficialiu pripažinimu, kad visas arba dalis mokesčio buvo neteisingai priskaičiuota;

b) ūkio geografine padėtimi ir pirmiausia tuo, kad tai kalnuotos ir kalvotos vietovės, kaip antai nurodytos [1975 m. balandžio 28 d.] Tarybos direktyvos 75/268/EEB [dėl ūkininkavimo kalnuotose ir kalvotose vietovėse ir tam tikrose mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse (OL L 128, 1975, p. 1)] 3 straipsnio 3 dalyje;

c) didžiausiu galvijų tankumu ekstensyvios gyvulininkystės ūkyje;

d) kiekiu, kuriuo viršytas individualus referencinis kiekis;

e) gamintojo referenciniu kiekiu.

Kai, pritaikius minėtus kriterijus, konkrečiu laikotarpiu turimi finansiniai ištekliai neišnaudojami, valstybė narė, pasitarusi su Komisija, nustato kitus objektyvius kriterijus.“

Reglamentas (EB) Nr. 1788/2003

10 Reglamentas Nr. 3950/92 buvo panaikintas ir nuo 2004 m. balandžio 1 d. pakeistas 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1788/2003, nustatančiu mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 270, 2003, p. 123; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 391), kuris savo ruožtu buvo panaikintas ir nuo 2008 m. balandžio 1 d. pakeistas 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007, nustatančiu bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas) (OL L 299, 2007, p. 1).

11 Reglamento Nr. 1788/2003 2 ir 14 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„2) Siekiant, kad įgyta patirtis būtų naudingai pritaikyta ir schema būtų paprastesnė ir aiškesnė, Reglamentas [Nr. 3950/92] turėtų būti panaikintas, o išplėstinė schema pertvarkyta ir padaryta aiškesne.

<…>

14) Siekiant, kad schemos administravimas vyktų pakankamai lanksčiai, valstybės narės turėtų leisti nepanaudotus referencinius kiekius laikotarpio pabaigoje perskirstyti nacionaliniu lygiu arba supirkėjams.“

12 Šio reglamento 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Kiekvieno mokėtojo įnašas į mokėtiną mokestį nustatomas valstybės narės sprendimu, perskirsčius (arba ne) visas nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalis proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi patvirtinti valstybės narės:

a) nacionaliniu lygiu – remiantis suma, kuria buvo padidintas kiekvieno gamintojo referencinis kiekis, arba

b) pirmiausia supirkėjo lygiu, o vėliau, prireikus, nacionaliniu lygiu.“

Italijos teisė

13 1999 m. kovo 1 d. *decreto-legge n. 43, recante disposizioni urgenti per il settore lattierocaseario* (Dekretas Nr. 43 dėl nepaprastosios padėties pieno sektoriuje įstatymo Nr. 43) (GURI, Nr. 50 1999 m. kovo 2 d.), pertvarkytas į įstatymą, su pakeitimais, padarytais 1999 m. balandžio 27 d. *legge ordinaria n. 118* (Paprastasis įstatymas Nr. 118) (GURI, Nr. 100, 1999 m. balandžio 30 d.) (toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 43/1999), 1 straipsnio 8 dalyje nustatyta:

„Nacionalinė kompensacija mokama už 1995–1996, 1996–1997, 1997–1998 ir 1998–1999 laikotarpius pagal šiuos kriterijus ir tvarką:

a) gamintojams, jau turintiems kvotą, skirtą kalnuotoms ir kalvotoms vietovėms, apibrėžtoms Direktyvoje [75/268];

b) gamintojams, turintiems A ir B kvotas, kuriems B kvotos buvo sumažintos, neviršijant sumažintos sumos;

c) kvotą turintiems gamintojams mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, kaip apibrėžta [D]irektyvoje [75/268], ir 1 tikslo vietovėse, nurodytose 1993 m. liepos 20 d. Reglamente (EEB) Nr. 2081/93 [iš dalies keičiančiame Reglamentą (EEB) Nr. 2052/88 dėl struktūrinių fondų užduočių, jų veiksmingumo bei jų veiklos koordinavimo tarpusavyje ir su Europos investicijų banko operacijomis bei kitais veikiančiais finansiniais instrumentais (OL L 193, 1993, p. 5)];

d) tik A kvotas turintiems gamintojams, kurie viršijo savo kvotą, neviršydami 5 % kvotos, ir

e) visiems kitiems kvotas turintiems gamintojams;

e-bis) visiems kitiems gamintojams.“

14 2000 m. vasario 4 d. *decreto-legge n. 8, recante disposizioni urgenti per la ripartizione dell'aumento comunitario del quantitativo globale di latte e regolazione provvisoria del settore lattiero-caseario* (Dekretas įstatymas Nr. 8 dėl nepaprastųjų nuostatų dėl papildomo pieno kvotų skaičiaus Bendrijoje paskirstymo ir pieno ir pieno produktų sektoriaus laikino reglamentavimo) (GURI, Nr. 30, 2000 m. vasario 4 d.), iš dalies pakeisto ir pertvarkyto į įstatymą 2000 m. balandžio 7 d. *legge n. 79* (Įstatymas Nr. 79) (GURI, Nr. 82, 2000 m. balandžio 7 d.) (toliau – Dekretas įstatymas Nr. 8/2000), 1 straipsnio

5 dalimi 1 straipsnio 8 dalyje nustatytų kriterijų taikymas buvo išplėstas kitiems pieno ir pieno produktų prekybos laikotarpiams, įskaitant laikotarpį nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

15 Pareiškėja pagrindinėje byloje valdo pieno gamybos žemės ūkio įmonę. Laikotarpiu nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d. ji viršijo savo turimą individualų referencinį kiekį.

16 2001 m. liepos 26 d. Sprendimu „Pieno kvotų schema – Nacionalinė tarpuskaita, laikotarpis nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d.“ AGEA informavo gamintojus apie jų produkcijos perteklių ir apie tarpuskaitos rezultatus. Pagal šį sprendimą nepanaudoti individualūs referenciniai kiekiai buvo perskirstyti vadovaujantis pirmumo pagal kategoriją kriterijų, įtvirtintą galiojančiuose teisės aktuose. Pareiškėja pagrindinėje byloje nebuvo įvardyta tarp šių perskirstymų naudos gavėjų.

17 Pareiškėja pagrindinėje byloje užginčijo šio sprendimo ir AGEA sprendimo, priimto pagal Dekreto įstatymo Nr. 8/2000 dėl pieno kvotų tarpuskaitos laikotarpiu nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d. pieno ir pieno gaminių prekybos laikotarpiu 1 straipsnio 5 dalį, teisėtumą *Tribunale amministrativo regionale del Lazio – sede di Roma* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Romos būstinė, Italija).

18 Kadangi jos skundas buvo atmestas, pareiškėja pagrindinėje byloje pateikė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija).

19 Pareiškėja pagrindinėje byloje mano, kad teisinės nuostatos, numatančios perskirstymo tvarką, kuri jam buvo taikoma, būtent Įstatyminio dekreto Nr. 43/1999 1 straipsnio 8 dalis ir Dekreto įstatymo Nr. 8/2000 1 straipsnio 5 dalis, prieštarauja reglamentams Nr. 3950/92 ir Nr. 536/93. Iš tiesų Italijos teisės akte numatant, kad papildomas mokestis apskaičiuojamas po nepanaudoto nacionalinio referencinio kiekio perskaičiavimo atsižvelgiant į pirmenybines kategorijas, juo buvo pažeista Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalis, įpareigojanti tais atvejais, kai valstybės narės nusprendžia perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, vadovautis kriterijumi, pagal kurį negalima nukrypti nuo vienodo požiūrio ir proporcingumo principų.

20 *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) pirmiausia pažymi, kad iš Dekreto įstatymo Nr. 43/1999 1 straipsnio 8 dalies formuluotės ir iš Italijos valstybės vykdomos praktikos matyti, jog iš dviejų Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnyje leidžiamų *in abstracto* tarpuskaitos formų Italijos valstybė pasirinko tą, pagal kurią perskirstomi Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyti nepanaudoti referenciniai kiekiai. Įgyvendinant šioje nuostatoje numatytą teisę, perteklinių kvotų ir neišnaudotų kvotų tarpuskaitos operacijos ir po to vykdytas nepanaudotų individualių referencinių kiekių perskirstymas kvotas viršijusiems gamintojams buvo atliekami pagal kategorijas laikantis nurodytos tvarkos, o ne proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams.

21 Šis teismas taip pat teigia, kad, jei pareiškėjos pagrindinėje byloje argumentas būtų pripažintas pagrįstu, tai, nepažeidžiant išvados dėl pradinės produkcijos pertekliaus konstatavimo, taisyklės, pagal kurias nustatoma, kam skiriami nepanaudoti individualūs referenciniai kiekiai, ir nulėmusios, kad pareiškėjai pagrindinėje byloje toks kiekis neskirtas, yra neteisėtos.

22 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad iš vyraujančios nacionalinės jurisprudencijos matyti, jog Reglamente Nr. 3950/92 nepanaudotų kvotų perskirstymas nėra siejamas su proporcingumo principu, be to, pirmumo kriterijai atitinka Reglamento Nr. 1788/2003 nuostatas. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar toks svarstymas atitinka tai, kas numatyta *ratione temporis* reglamentuose Nr. 3950/92 ir Nr. 536/93.

Jis, be kita ko, abejoja, ar šie reglamentai turi būti aiškinami taip, kad nepanaudotų individualių kvotų perskirstymas turi būti atliekamas vienodai ir proporcingai, arba ar valstybės narės gali nustatyti pirmenybines gamintojų kategorijas šioje srityje.

23 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento [Nr. 3950/92] 2 straipsnio 1 dalį (taip pat atsižvelgiant į 2011 m. gegužės 5 d. [Teisingumo Teismo] sprendime *Kurt und Thomas Etling ir kt.* [(C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271)] dėl Reglamento [Nr. 1788/2003] 10 straipsnio 3 dalies pateiktus motyvus) reikia aiškinti taip, kad pristatymams skirto nepanaudoto nacionalinio referencinio kiekio perskirstymas gali būti vykdomas vadovaujantis valstybių narių patvirtintais objektyviais pirmumo kriterijais, ar ji turi būti aiškinama taip, kad šiuo paskirstymo etapu turėtų būti vadovaujamasi vien proporcingumo kriterijumi?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

24 Italijos vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą. Ji teigia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas yra hipotetinis, ir šiuo klausimu pažymi, jog pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos pagrindinėje byloje pateiktą skundą, motyvuodamas tuo, jog ji, atsižvelgiant į jos kaltinimų bendrą pobūdį, ginčijo tik sistemos visumą, tačiau nepateikė jokio įrodymo, susijusio su kitokia pieno gamyba prekybos laikotarpiu nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d. arba teise į kitokį kvotų paskirstymą. Jeigu tai būtų patvirtinta apeliacinėje instancijoje, nereikėtų nei taikyti Reglamento Nr. 3950/92, nei vėliau prašyti Teisingumo Teismo jį išaiškinti.

25 Italijos vyriausybė priduria, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė jokio fakto, leidžiančio manyti, jog pareiškėjos pagrindinėje byloje prašymas, kuriuo siekiama gauti kitokį individualų referencinį kiekį, tam tikrais aspektais yra tikėtinas arba bent nėra aiškiai netikėtinas. Šis teismas iš esmės šią bylą išnagrinėjo taip, tarsi ji būtų susijusi vien su teisiniu ginču, nors, kaip matyti iš pirmojoje instancijoje priimto sprendimo rezoliucinės dalies, ji pirmiausia buvo susijusi su faktiniu ginču. Minėtas teismas turėjo Teisingumo Teismui pateikti tiek faktinių įrodymų, kiek būtina siekiant įrodyti bent jau potencialų prašomo išaiškinimo naudingumą.

26 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tik nagrinėjantis bylą nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl, jei pateikti klausimai yra susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo faktinėmis aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumas Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2018 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality ir Commissioner of An Garda Síochána*, C-378/17, EU:C:2018:979, 26 ir 27 punktai ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Šiuo atveju, pirma, nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktos faktinės ir teisinės aplinkybės, būtinos tam, kad Teisingumo Teismas galėtų naudingai atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

28 Antra, bylos medžiagoje nėra jokių įrodymų, leidžiančių manyti, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas nėra susijęs su pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis ar dalyku arba būtų hipotetinio pobūdžio.

29 Iš tiesų iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionaliniame teisme iškelta byla, kurioje pareiškėja pagrindinėje byloje nurodo nacionalinės teisės aktų, numatančių nepanaudotų individualių referencinių kiekių perskirstymo taisykles, neatitikimą Sąjungos teisei ir ginčija jam nustatyto papildomo mokesčio teisėtumą. Be to, nacionalinis teismas nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą 9 punkte aiškiai nurodo, kad jo prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra svarbus siekiant išspręsti pagrindinę bylą, nes, jei pareiškėjos argumentas būtų pagrįstas, tai, nepažeidžiant išvados dėl pradinės produkcijos pertekliaus konstatavimo, taisyklės, pagal kurias nustatoma, kam skiriami nepanaudoti individualūs referenciniai kiekiai, ir nulėmusios, kad pareiškėjai pagrindinėje byloje toks kiekis neskirtas, yra neteisėtos.

30 Darytina išvada, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinio klausimo

31 Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo išaiškinti, ar Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad valstybė narė, nusprendusi perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, turi perskirstyti tiems gamintojams, kurie viršijo savo referencinius kiekius, proporcingai atsižvelgdama į kiekvieno iš šių gamintojų turimus referencinius kiekius, ar ji gali tai daryti, remdamasi savo patvirtintais objektyviais kriterijais.

32 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir kontekstą ir teisės akto, kurio dalis ji yra, tikslus (2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Baumgartner*, C-513/17, EU:C:2018:772, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

33 Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad valstybės narės sprendimu kiekvieno gamintojo įnašas į mokėtiną mokestį nustatomas, perskirsčius nepanaudotus referencinius kiekius (arba jų neperskirsčius), supirkėjo lygmeniu atsižvelgiant į viršytus ir po paskirstymo išlikusius kiekius proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams, arba nacionaliniu lygiu atsižvelgiant į kiekvieno gamintojo viršytą referencinį kiekį.

34 Vadinasi, kaip tai taip pat patvirtinama šio reglamento septintoje konstatuojamojoje dalyje, ši nuostata leido valstybėms narėms pasirinkti, ar perskirstyti nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio dalį gamintojams, pristačiusiems daugiau produkcijos nei jiems skirtas kiekis, prieš nustatant kiekvieno iš šių gamintojų įnašą į mokėtiną mokestį. Iš tiesų sprendimas atlikti perskirstymą papildo gamintojų įnašo į mokėtiną mokestį nustatymo operaciją ir turi įtakos jos rezultatams (pagal analogiją žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Kurt und Thomas Etling ir kt.*, C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271, 53 punktą).

35 Be to, iš Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Reglamento Nr. 536/93 3 straipsnio 3 dalies matyti, kad valstybė narė turi teisę laikotarpio pabaigoje nepanaudotus referencinius kiekius perskirstyti nacionaliniu lygiu tiesiogiai atitinkamiems gamintojams arba supirkėjų lygiu, kad jie būtų paskirstyti atitinkamiems gamintojams.

36 Vis dėlto, priešingai, nei teigia Italijos vyriausybė, nors Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa valstybėms narėms suteikia teisės laikotarpio pabaigoje perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, ji neleidžia joms nuspręsti, kokiais kriterijais vadovaujantis tokį perskirstymą reikia atlikti.

37 Iš tiesų iš šios nuostatos formuluotės aišku, kad jei valstybė narė nusprendžia perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, šie kiekiai yra paskirstomi „proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams“.

38 Italijos vyriausybės argumentas, kad minėta nuostata nėra susijusi su pačiais perskirstymo kriterijais, o proporcingumo kriterijus nurodomas tik skaičiavimų, kuriuos supirkėjas turi atlikti, jeigu jis turi taikyti iš gamintojų surenkamą mokestį, tikslais, aiškiai prieštarauja Teisingumo Teismo jurisprudencijai.

39 Iš tiesų Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad iš visų Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos formuluotės kalbinių versijų aišku, kad ji susijusi būtent su nepanaudotų referencinių kiekių paskirstymu, t. y. šių kiekių perskirstymu, kuris turi būti atliekamas „proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams“, ir kad gamintojų įnašas į mokėtino mokesčio sumokėjimą savo ruožtu priklauso nuo kiekvieno iš šių gamintojų turimo referencinio kiekio (2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Kurt und Thomas Etling ir kt.*, C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271, 64 punktas).

40 Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytas kriterijus, pagal kurį perskirstomi nepanaudoti referenciniai kiekiai. Kadangi šioje nuostatoje nenurodoma jokio kito kriterijaus ir nėra nuorodos į valstybių narių kompetenciją patvirtinti jose taikytinus kriterijus, šis proporcingo paskirstymo kriterijus laikytinas vieninteliu, kuriuo vadovaujantis turi būti atliekamas nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymas.

41 Tokį aiškinimą patvirtina aplinkybės, kuriomis taikoma Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa. Iš tiesų galimybės taikant šią nuostatą nepanaudotus referencinius kiekius perskirstyti vadovaujantis kitais kriterijais negalima nustatyti iš minėto reglamento 2 straipsnio 4 dalies.

42 Iš Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalies, taip pat iš Reglamento Nr. 536/93 šeštos konstatuojamosios dalies matyti, kad, jei valstybė narė nusprendė savo teritorijoje neperskirstyti visų nepanaudotų referencinių kiekių, ji, kai mokėtino mokesčio suma yra didesnė, gali naudoti permoką finansuoti priemonėms, nurodytoms Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio pirmoje įtraukoje, ir (arba) ją grąžinti gamintojams, atitinkantiems pirmenybines kategorijas, valstybės narės nustatytas remiantis objektyviais kriterijais, kurie turi būti patvirtinti arba kuriems poveikį daro ypatingos aplinkybės, atsiradusios dėl kurios nors su šia schema niekaip nesusijusios nacionalinės nuostatos. Valstybės narės nustato pirmenybines kategorijas remdamosi vienu ar daugiau Reglamento Nr. 536/93 5 straipsnyje numatytų objektyvių kriterijų, vadovaudamosi jų pirmumo tvarka.

43 Teisė perskirstyti visą ar dalį nepanaudotų referencinių kiekių, numatyta Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, ir teisė valstybei narei, jeigu ji nusprendžia visiškai perskirstyti visus nepanaudotus kiekius, nuspręsti, ar grąžinti mokesčio perteklių gamintojams pagal Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalį, grindžiamos skirtinga logika.

44 Iš tiesų, viena vertus, Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalimi siekiama, kad būtų proporcingai sumažintas gamintojų referencinių kiekių viršijimas ir taip sumažintas gamintojų įnašas į mokėtiną mokestį. Vis dėlto, kita vertus, šio reglamento 2 straipsnio 4 dalimi siekiama nustatyti papildomo mokesčio sumos pertekliaus paskirtį, numatant, kad jis – valstybės narės sprendimu – būtų grąžinamas gamintojams, atitinkantiems pirmenybines kategorijas, nustatytas vadovaujantis Komisijos numatytais objektyviais kriterijais.

45 Atsižvelgiant į tai, kad Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 2 straipsnio 4 dalyje vadovaujamasi skirtinga logika, negalima daryti prielaidos, kad antroje nuostatoje nustatyti kriterijai reikšmingi pirmosios nuostatos taikymui, – tai turi būti aiškiai nurodyta reglamente. Tačiau nei Reglamente Nr. 3950/92, nei Reglamente Nr. 536/93 nėra numatytas šių kriterijų taikymas įgyvendinant Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

46 Dėl Italijos vyriausybės argumentų, susijusių su Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalimi, pažymėtina, kad šioje nuostatoje numatyta, jog pristatymams skirto nepanaudotų nacionalinių referencinių kiekių perskirstymas turi būti atliekamas proporcingai individualiems kiekvieno

gamintojo, viršijusio pristatymo kiekį, referenciniams kiekiams, arba vadovaujantis objektyviais kriterijais, kuriuos turi patvirtinti valstybės narės (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Kurt und Thomas Etling ir kt.*, C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271, 79 punktą).

47 Vis dėlto neginčijama, kad Reglamentas Nr. 1788/2003, kuris įsigaliojo 2003 m. spalio 28 d. ir taikomas nuo 2004 m. balandžio 1 d., *ratione temporis* netaikomas pagrindinei bylai, susijusiai su pieno ir pieno produktų prekybos laikotarpiu nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2001 m. kovo 31 d.

48 Žinoma, tiek, kiek Reglamentu Nr. 1788/2003, atsižvelgiant į jo 2 konstatuojamąją dalį, siekiama reorganizuoti ir išaiškinti Reglamente Nr. 3950/92 nustatytas taisykles, į jas, aiškinant pastarąjį reglamentą, gali būti atsižvelgta. Be to, šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalis buvo grindžiama tokia pačia logika kaip ir Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, ir kad neatrodo, jog valstybių narių teisė laikotarpio pabaigoje perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, numatyta Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje, buvo nauja, palyginti su anksčiau egzistavusia tvarka, arba kad teisės aktų leidėjas labai pakeitė ankstesnę tvarką (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Kurt und Thomas Etling ir kt.*, C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271, 61–63 punktus).

49 Vis dėlto, nors tiesa, kad 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Kurt und Thomas Etling ir kt.* (C-230/09 ir C-231/09, EU:C:2011:271) 63 ir 64 punktuose Teisingumo Teismas rėmėsi Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, kad nustatytų Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje esančios frazės „proporcingai (individualiems) kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės“ turinį, jis nepateikė savo nuomonės, ar pagal Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, kaip Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalies antros pastraipos atveju, valstybės narės gali perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, vadovaudamosi objektyviais kriterijais, kuriuos turi patvirtinti minėtos valstybės.

50 Taip pat reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog tuo atveju, kai tekstas pakeičiamas kitu, turi būti daroma prielaida – nebent įrodoma kitaip, – kad bet koks redakcinis skirtumas reiškia skirtingą prasmę, jei nauja redakcija lemia skirtingą aiškinimą (1961 m. birželio 1 d. Sprendimas *Simon / Teisingumo Teismas*, 15/60, EU:C:1961:11).

51 Taigi iš Reglamento Nr. 1788/2003 įžanginės dalies negalima daryti išvados, kad jis leidžia atlikti nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymą vadovaujantis objektyviais kriterijais, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, ir kad tokią galimybę jau buvo galima nustatyti iš Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos konteksto.

52 Dėl mokesčio tikslo primintina, kad papildomo mokesčio schemos tikslas – atkurti pusiausvyrą tarp pasiūlos ir paklausos pieno rinkoje, kurią apibūdina struktūrinis perteklius, taikant pieno produktų ribojimą. Ši priemonė atitinka racionalios pieno gamybos plėtros tikslus ir, kadangi ja prisidedama prie atitinkamos bendruomenės, kuri verčiasi žemės ūkiu, pajamų stabilizavimo, – tinkamo šios bendruomenės gyvenimo lygio užtikrinimo tikslus (1988 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Erpelding*, 84/87, EU:C:1988:245, 26 punktas ir 2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Azienda Agricola Ettore Ribaldi ir kt.*, C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ir C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179, 57 punktas). Pagal Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalį šio reglamento 1 straipsnyje nustatytas papildomas mokestis paskirstomas gamintojams, viršijusiems referencinius kiekius (2018 m. sausio 24 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-433/15, EU:C:2018:31, 40 punktas).

53 Be to, kaip matyti iš Reglamento Nr. 3950/92 10 straipsnio, papildomas mokestis laikomas dalimi intervencinių priemonių, skirtų žemės ūkio rinkoms reguliuoti, ir asignuojamas pieno sektoriaus išlaidoms finansuoti. Darytina išvada, kad, be aiškaus tikslo įpareigoti pieno gamintojus laikytis jiems skirtų referencinių kiekių, papildomu mokesčiu taip pat siekiama ekonominio tikslo, nes juo siekiama

gauti Bendrijai lėšų, būtinų užtikrinti produkcijos, kuri viršija gamintojų kvotas, realizavimui (2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Azienda Agricola Ettore Ribaldi ir kt.*, C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ir C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179, 59 punktas).

54 Naudojimasis valstybei narei pripažinta teise atlikti nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymą lemia gamintojų referencinių kiekių viršijimo sumažėjimą ir kartu sumažina iš mokėtino mokesčio gaunamų pajamų, todėl valstybė narė negali laisvai nuspręsti, kaip šis perskirstymas atliekamas; naudojimąsi šia teise Sąjungos teisės aktų leidėjas sureguliavo šiuo tikslu nustatydamas sąlygas.

55 Taigi papildomo mokesčio tikslas patvirtina aiškinimą, kad Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytas proporcingo paskirstymo kriterijus turi būti laikomas vieninteliu kriterijumi, pagal kurį perskirstomi nepanaudoti referenciniai kiekiai. Bet kuriuo atveju, remiantis teleologiniu aiškinimu, negalima daryti išvados, kad vis dėlto, nors nėra aiškiai leista, valstybė narė turi teisę atlikti perskirstymą, vadovaudamasi kitais kriterijais.

56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Italijos vyriausybės argumentai, kad Reglamente Nr. 3950/92 arba Reglamente Nr. 536/93 nėra aiškiai draudžiama naudoti kitų kriterijų, jų naudojimas leistų pieno sektoriuje pasiekti užsibrėžtus tikslus ir nepažeistų jokio Sąjungos teisės bendrojo principo, kaip antai proporcingumo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos, negali būti priimti.

57 Iš tiesų, kadangi Sąjungos teisė, įskaitant jos bendruosius principus, nenustato bendrų taisyklių, įgyvendindamos Sąjungos teisės normas nacionalinės valdžios institucijos vadovaujasi savo nacionalinės teisės procedūrinėmis ir materialinėmis normomis ir turi įgyvendinti savo diskreciją atsižvelgdamos į bendruosius Sąjungos principus, įskaitant proporcingumo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus (šiuo klausimu žr. 2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Azienda Agricola Ettore Ribaldi ir kt.*, C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ir C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179, 42 ir 43 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

58 Vis dėlto, kaip pažymėta šio sprendimo 40 punkte, Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytas kriterijus, pagal kurį turi būti atliekamas nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymas, taip apribojant valstybių narių diskrecijos teisę.

59 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad kai valstybė narė nusprendžia perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, šis perskirstymas gamintojams, viršijusiems referencinius kiekius, turi būti atliekamas proporcingai kiekvieno iš jų turimiems referenciniams kiekiams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

60 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje, iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999, 2 straipsnio 1 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad kai valstybė narė nusprendžia perskirstyti nepanaudotus referencinius kiekius, šis perskirstymas gamintojams, viršijusiems referencinius kiekius, turi būti atliekamas proporcingai kiekvieno iš jų turimiems referenciniams kiekiams.

Parašai.